

Το τρίγωνο των δελφίνων

Του Ι. Κ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗ

ΑΞΙΖΕΙ, νομίζω, να θυμηθούμε μια παλιά, διδακτική ιστορία. Από το 1984 που είμαι δημοσιογράφος συνεχώς κουβεντάζαμε και γράφαμε για «τη διαδοχή του Ανδρέα». Το διάστημα αυτό έζησα τέσσερις «σίγουρους διαδόχους» του ιδρυτή του ΠαΣοΚ, μερικούς «λιγότερο σίγουρους» και έναν «παρά λίγο».

Κατά ιστορική σειρά, «σίγουροι διάδοχοι του Ανδρέα» διετέλεσαν ο Αλευράς, ο Κουτσόγιωργας, ο Γεννηματάς και ο Ακης. Ο «παρά λίγο» ήταν ο Πάγκαλος. Τελικά, βεβαίως, τον Ανδρέα Παπανδρέου διεδέχθη ο Σημίτης.

Ηθικό δίδαγμα της ιστορίας; Η πολιτική δεν είναι χώρος για ασφαλείς προβλέψεις, ιδίως επί υποθετικών γεγονότων. Για πολλούς λόγους αλλά και για έναν εξαιρετικά σημαντικό: στην πολιτική έναν καθοριστικό ρόλο παίζει τελικά η στιγμή. Και αυτήν ουδείς μπορεί να την προβλέψει.

Πάμε τώρα στα δικά μας. Ουδείς αμφιβάλλει ότι ο Γιώργος Παπανδρέου έχει πάρει μεγάλο προβάδισμα για τη διαδοχή του Σημίτη, όποτε προκύψει αυτή. Υπό κανονικές συνθήκες και αν κάποια συγκυρία δεν ανατρέψει τη διαμορφωμένη τάση, ο σημερινός υπουργός Εξωτερικών θα διαδεχθεί τον σημερινό Πρωθυπουργό σχεδόν χωρίς αντίπαλο.

Το προβάδισμα αυτό είναι κατ' αρχήν θετικό για την κυβερνητική παράταξη αφού σταθεροποιεί τις εξελίξεις. Κάποια στιγμή θα φύγει ο Σημίτης. Κάποια στιγμή θα έλθει ο Γιώργος χωρίς καβγάδες και φασαρίες.

Από την άλλη πλευρά όμως, ουδείς μπορεί να απαγορεύσει στον Βενιζέλο ή στον Παπαντωνίου τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν το προβάδισμα αυτό. Οι φιλοδοξίες είναι απολύτως θεμιτή παράμετρος στην πολιτική.

Αν το πετύχουν, μπράβο τους. Αν σπάσουν τα μούτρα τους, από εδώ πάνε και άλλοι – ρωτήστε σχετικά τον Ακη και τον Μάκη. Ως γνωστόν, στην πολιτική οι δελφίνοι είναι πολλοί. Ο διάδοχος μόνο ένας.

Ως εδώ δεν νομίζω ότι υπάρχει ζήτημα. Οι υποψήφιοι θα αγωνιστούν και ο καλύτερος θα κερδίσει. Το ζήτημα προκύπτει σε δύο περιπτώσεις:

Πρώτον, όταν ο διαγωνισμός αυτός υπονομεύει την πορεία της παράταξης προς τη

διαδοχή. Όταν, δηλαδή, αποσταθεροποιεί την κυβέρνηση προτού ακόμη προκύψει θέμα διαδοχής.

Δεύτερον, όταν ο διαγωνισμός αυτός ναρκωθετεί την ενότητα της παράταξης για την επόμενη ημέρα της διαδοχής. Όταν, δηλαδή, παρεκτρέπεται σε καταστάσεις που θα εμπόδισουν τη συμβίωση νικητή και ηττημένων μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

Ευτυχώς για το ΠαΣοΚ, το δεύτερο δεν έχει προκύψει ακόμη. Δυστυχώς όμως, έχει προ-

■ Δεν είναι κακό

να υπάρχουν δελφίνοι.

Αρκεί να μην διαλύσουν

το μαγαζί

κύψει το πρώτο. Και έχει προκύψει με τον πιο άκομφο τρόπο.

Καταβάλλεται, δηλαδή, μια προσπάθεια να καταπολεμηθεί το προβάδισμα του Γιώργου μέσα από την υπονόμηση της πολιτικής που εκφράζει ο Γιώργος. Και η οποία, ακόμη και αν την διεκπεραιώνει ή την εκφράζει ο υπουργός Εξωτερικών, είναι πολιτική του Σημίτη και της κυβέρνησης του Σημίτη. Αρα είναι πολιτική και αυτών που αντιμάχονται τον Γιώργο στην ιστορία της διαδοχής.

Εκτός από άκομφο, το πράγμα μπορεί να αποδειχθεί και καταστρεπτικό. Για δύο λόγους:

Πρώτον, επειδή μετατρέπει την εξωτερική πολιτική σε προσωπική ενδοποσοκική κόντρα. Μέσα από την πολιτική, το ζητούμενο είναι να αποδυναμωθεί ο υπουργός της. Ακόμη και αν η πολιτική είναι ορθή.

Δεύτερον, επειδή προσφέρει μια απωθητική εικόνα της πολιτικής και των πολιτικών γενικά. Καλλιεργεί, δηλαδή, στον απλό πολίτη την αίσθηση ότι δεν υπάρχουν πεποιθήσεις παρά μόνο περιστάσεις (για να θυμηθούμε τη διάκριση του Μπενζαμέν Κονστάν) και ότι οι πεποιθήσεις επιστρατεύονται απλώς για να εξυπηρετήσουν τις περιστάσεις.

Πίσω από όλα αυτά κρύβεται, τελικά, ένα τριτομμένο ερώτημα: Υπάρχουν όρια στην πολιτική; Ή ο σκοπός αρκεί για να αγιάσει όλα τα μέσα; Προφανώς, ο καθένας δίνει τη δική του απάντηση, έργο και λόγο. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι όλες οι απαντήσεις είναι σωστές.

Πολιτικό φρενοκομείο

Του ΒΑΣΙΛΗ ΜΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

Τα συμπτώματα: Ο κ. Χριστοδουλάκης, υπουργός Οικονομίας της σοσιαλιστικής κυβέρνησης, συμφωνεί με τον Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ) στην κριτική που κάνει στην κυβέρνηση (του) των σοσιαλιστών ότι δεν προχωρεί στις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις στη φορολογία, στο ασφαλιστικό και στην απελευθέρωση της αγοράς εργασίας, τις οποίες (μεταρρυθμίσεις) ως μέλος σοσιαλιστικού κόμματος θα έπρεπε να καταγγείλει ως ανάληπτες γιατί περιορίζουν τα δικαιώματα των εργαζομένων, οι οποίοι (εργαζόμενοι) απεργούν εναντίον των ως άνω μεταρρυθμίσεων που ζητούν οι βιομήχανοι και προωθεί η (σοσιαλιστική) κυβέρνηση στην οποία ανήκει ο εν λόγω σοσιαλιστής υπουργός, έχοντας στο πλευρό τους τους συνδικαλιστές ηγέτες της Δεξιάς, η οποία (Δεξιά) εξυπηρετεί τα συμφέροντα των βιομηχανών. Ο αρχηγός της Δεξιάς κ. Κ. Καραμανλής, τον οποίο η σοσιαλιστική κυβέρνηση κατηγορεί ότι εκπροσωπεί (και αυτό ιστορικά και ιδεολογικά αληθεύει) τα συμφέροντα των μεγαλοεπιχειρηματιών, ακούει τα σχολιάνά του από τον πρόεδρο του ΣΕΒ κ. Οδ. Κυριακόπουλο γιατί το πρόγραμμα του (δεξιού - νεοφιλελεύθερου) κόμματός του δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα των βιομηχανών, τον σύνδεσμο των οποίων (των ΣΕΒ δηλαδή) ο γραμματέας του σοσιαλιστικού κόμματος κ. Κ. Λαλιώτης έχει κατηγορήσει ότι είναι παραμάγαζο της Δεξιάς, της οποίας ηγείται ο κ. Καραμανλής, τον οποίο κατηγορήσε ο κ. Κυριακόπουλος περίπου για... αριστεριστή.

Παραεμπιπτόντως η σοσιαλιστική κυβέρνηση έχει διορίσει πρόεδρο του ΟΤΕ τον κ. Ελ. Αντωνακόπουλο, επίσης πρόεδρο του ΣΕΒ, ίσως για να σφυρηλατήσει την ταξική συνείδηση των εργαζομένων στον οργανισμό.

Ο κ. Ν. Κωνσταντόπουλος, πρόεδρος του Συνασπισμού, που είναι κόμμα της Αριστεράς, έβρισε τον κ. Καραμανλή γιατί η κυρία Νίτσα Λουλέ, μέλος του κόμματός του (της Αριστεράς) και πρώην μέλος της πολιτικής γραμματείας (που είναι το καθοδηγητικό όργανο), είπε ότι θα κατέβει (ή θα κατέβαινε, δεν κατάλαβα καλά) στον συνδυασμό της δεξιάς κυρίας Ντόρας Μπακογιάννη, γιατί (είπε η κυρία Λουλέ) πολύ την θαυμάζει, αλλά δεν έβρισε (ο κ. Κωνσταντόπουλος) την κυρία Λουλέ (που είπε ότι θαυμάζει την Ντόρα), όπως δεν είχε βρσίσει ούτε την κυρία

Μαρία Δαμανάκη όταν κατέβηκε υποψήφια δήμαρχος με το ΠαΣοΚ και του το γνωστοποίησε με επιστολή. Τότε δεν είχε βρσίσει ούτε τον κ. Σημίτη, ίσως γιατί δεν ήθελε να δυσαρεστήσει την πασοκοεκυγχρονιστική ψυχή του κόμματός του.

Όπως την θαυμάζει (μεγάλο σουξέ η Ντόρα) και η καλλιγράμμη Υβέτ, η οποία δήλωσε ότι θα την ψήφιζε αν δεν ήταν υποψήφια (η Υβέτ) με τον σοσιαλιστικό συνδυασμό του κ. Χρ. Παπουτσή. Ο κ. Γ.

■ Τα συμπτώματα της πολιτικής

σχιζοφρένειας εξαπλώνονται.

Η νόσος αποκτά διαστάσεις

επιδημίας

Σουφλιάς διαγράφηκε από τον αρχηγό της Δεξιάς γιατί δεν είχε καταψηφίσει τον νόμο περί μετοχοποίησης δημοσίων επιχειρήσεων που παραχωρούσε στο κεφάλαιο την κρατική περιουσία, τον οποίο (νόμο) είχε καταθέσει στη Βουλή η σοσιαλιστική κυβέρνηση. Ο κ. Σουφλιάς, ύπερα από μακροχρόνιο φλερτ με τους σοσιαλιστές οι οποίοι τον είχαν ερωτευθεί μέχρι τρέλας για τις ιδέες του και του προσέφεραν τα πάντα για να τον αποκτήσουν, επέστρεψε στη Δεξιά, ανέλαβε την ιδεολογική της καθοδήγηση και κατηγορεί τους σοσιαλιστές ως διαπλεκόμενους με το μεγάλο κεφάλαιο και ως ανάληπτους καταπιεστές των εργαζομένων.

Οι παρενέργειες: Στις πολιτικές δημοσκοπήσεις οι ψηφοφόροι δηλώνουν ότι θέλουν κυβέρνηση της Δεξιάς (γιατί θεωρούν ότι θα είναι πιο αριστερή από εκείνη των σοσιαλιστών) με πρωθυπουργό και υπουργούς σοσιαλιστές (γιατί τους θεωρούν πιο δεξιούς από τους δεξιούς).

Η διάγνωση: Η πολιτική σχιζοφρένεια έχει λάβει διαστάσεις επιδημίας. Ουδείς πλέον μπορεί να καταλάβει ποιος είναι αριστερός και ποιος δεξιός, ποιος είναι κυβέρνηση και ποιος αντιπολίτευση.

«Υπάρχει δημοκρατία» – ρωτούσε πριν από χρόνια ο Κλοντ Ζουλιέν στον «Monde Diplomatique» – «όταν η πλειοψηφία των πολιτών δεν μπορεί να ξεχωρίσει τις πολιτικές θέσεις της αντιπολίτευσης από εκείνες της κυβέρνησης;». Η απάντηση (και η θεραπεία) δική σας.

vmoulopoulos@dolnet.gr

jpretenteris@dolnet.gr

Η συνταγή της μακροζωίας

Του Θ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ

ΒΛΕΠΟΝΤΑΣ μετά μανίας φιλμ νουάρ από μικρό παιδί εμπεδώνει την αρχή της σχετικότητας χωρίς να ασχοληθείς με μικρότερες τύπου απόμου και μορίων όπως ο Αλβέρτος. Πρέπει να εμφανισθεί ένας Ρακιντζής για να εκτιμήσεις τι εστί Πέγκυ Ζήνα! Αλλά και πάλι αχάριστος θα 'σαι. Πήγαν τα ξενιτεμένα τα ελληνόπουλα, οι Αντίκ, και σάρωσαν στη Γιουροβίζιον και όταν ήλθαν εδώ τους έβριζαν διάφοροι «παραθურάκηδες» ότι δεν τα μίλαγαν καλά τα ελληνικά. Ε, καλά, την άλλη φορά να στείλουμε τον Καρβέλα ντυμένο με την Αρβελέρ ντυμένους τσολιά και караγκούνα να τραγουδήσουν μια σύνθεση του Σταμάτη Σπανουδάκη για τον Αγαμέμνονα.

Αλί, αλί και τρις αλί. Κάθε παιχνίδι έχει και τους κανόνες του. Δεν πας στην Κίνα, καλή ώρα, να τους προτείνεις μέτρα για αύξηση της γονιμότητας του πληθυσμού. Δεν πας στο πανηγύρι του χωριού με την κοστούμια σου από τον Zegna γιατί θα σε πουν αρχοντοχωριάτη – ποια; –

τα βλαχαδερά. Δεν μιλάς στον Σημίτη για τον Πάγκαλο ούτε στον Καραμανλή για τις θέσεις της ΝΔ όσον αφορά το φορολογικό, το ασφαλιστικό και τα αυθαίρετα. Είναι αγένεια! Αφού και στον ΣΕΒ που τον ρώτησαν για το πρόγραμμά του είπε: «Πριτς που θα σας πω! Για να με αντιγράψει το ΠαΣοΚ;». Ναι, γεγονός! Και έμειναν άφωνοι οι βιομήχανοι: «Δηλαδή, τι, μας ζητούν λευκή επιταγή;». Ε, ο καθένας ό,τι έχει ευχαρίστηση, ας είναι και «μαύρα» στη Mayo. Τον Αβραμόπουλο τον ρωτάς για το ΚΕΠ; Τον Φιλιππίδη για το κατς; Τον Κώστα Πρέκα για σπιδήποτε; Τον Ελλάδα γιατί θέλει κυβέρνηση ΝΔ με πρωθυπουργό και υπουργούς ΠαΣοΚ; Γιατί έτσι! Γιατί Ελλάδα σημαίνει «και τα μυαλά στα κάγκελα», όπως συμπέρανε η

Eurostat προτού οι στατιστικοί της αρχίσουν να κατεβάζουν τα χάπια πιο γρήγορα απ' ό,τι στριφογυρίζει ο Καζαντζίδης στο κοιμητήριο τη στιγμή που ο Ρουβάς τραγουδούσε «Ζιγκουάλα». Πώς γίνεται, λέει, να είμαστε οι πιο παχύσαρκοι, οι πιο καπνιστές, οι πιο πότες, οι πιο θιπικοί τύποι, οι πιο τηλεθεατές (πού να δεις τώρα με το Μουντιάλ) και συγχρόνως να έχουμε και ρεκόρ στη μακροζωία; Μα γι' αυτό ακριβώς! Επειδή είκοσι χρόνια μετά έχουμε τον κοινό νου να λέμε «άντε γεια, ας το πάρει το ποτάμι, ας αλλάξουμε κυβέρνηση, αλλά, προς Θεού, Ακάκιε, οι υπουργοί να 'ναι πασόκοι!».

Φύλαγε τα ρούχα σου για να 'χεις τα μισά. Είπαμε ότι είμαστε ως λαός «ζαμανφού» και «δος ημίν σήμερον» και «Τσαλίκη, ζεις, τη νύχτα μας οδηγεί», αλλά από το σημείο αυτό ως

το να εμπιστευθείς την τύχη της τσέπης σου και των παιδιών σου στον Προκόπη, στον Σιούφα, στον Τσιγουρίδη και στον Κεφαλογιάννη υπάρχει και κάποια απόσταση! Ως και η ψυχολόγος του Κορυδαλλού που κλέφτηκε με τον σεσημασμένο δολοφόνο (δύο γυναικών!) και πληρωμένο εκτελεστή Σέντομ επιβεβαιώνοντας ότι μια 45άρα ίσον με δύο εικοσάρες στα μυαλά (και άλλα πέντε από μας) θα έλεγε... «μπάστα!» Είπαμε ότι ο έρωτας ποιεί τον άνθρωπο Χ.Α.Χ.Α.Ν. αλλά έχει και η μακροζωία τα όριά της: εκεί ακριβώς που αρχίζει η Νέα Δημοκρατία και η αφοπλιστική άγνοιά της για σπιδήποτε σχετικά με την οικονομία, την κοινωνία, την εξωτερική πολιτική. Η Ελλάδα όμως έχει ανακαλύ-

ψει κι αυτή τα μυστικά της μακροζωίας εδώ και 3.000 χρόνια, δεν θα μας τα χαλάσουν τα άσχετα «παιδιά παίζει» της Ρηγίλλης. Μπορεί το κράτος να 'ναι παχύσαρκο, αλλά όσο οι ηγέτες του εκτονώνονται στα γυμναστήρια δεν κινδυνεύουμε από τίποτα! Μπορεί το έθνος να καπνίζει αρειμανιώς ενώ γύρω μαίνονται οι εθνικοί κίνδυνοι, αλλά η Δύση, οι ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ να 'ναι καλά, εμείς να τους βρίζουμε και αυτοί να μαζεύουν όποτε χρειασθεί την τοηρκία. Μπορεί ως χώρα να τρώμε και να πίνουμε πάντα περισσότερα απ' όσα παράγουμε, αλλά αν κάθε τέσσερα χρόνια «τα δίνεις όλα» προεκλογικά στον λαό, αργεί να σε βρει το κακό. Γι' αυτό λοιπόν...

Σκασίλα του Καραμανλή, άμα δει και αποδεί, θα ορκισθεί κι αυτός στις αρχές της 3ης Σεπτεμβρίου, θα προσφέρει υπουργεία σε Κίμων Κουλούρη και Κατσιφάρα, θα προτείνει Σημίτη για Πρόεδρο της Δημοκρατίας και θα ζησει αυτός καλά και εμείς σίγουρα πολύ χειρότερα.